

Inocencia Markotegi Razkin
Etxarri Aranatz, Nafarroa (1931)

Aurkibidea

Biografia

Aita maiki gelditzean jostuna egin zen. Jende asko pasatzen zen beraien etxetik aitaren lana zela eta. Bai eta guardia zibila kapak konpontzera ere.

Zintak

ETX-024

- **Proiektua:** Etxarri-Aranazko ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Labrit Multimedia
- **Data:** 2011-10-01
- **Iraupena:** 75 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Labrit Multimedia

Pasarteak

1. Inocenciaren aurkezpena

- **Erref:** ETX-024/002
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:00:07. **Bukatu:** 00:01:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Inocencia Markotegi Razkin 1931ko abenduaren 28an jaio zen. Etxean aitona, gurasoak eta bost anai-arreba bizi ziren. Bera gazteena da.

2. Bere aita jostuna zen eta nekazaritza ere bazuten

- **Erref:** ETX-024/003
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 00:01:11. **Bukatu:** 00:01:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Bere aita jostuna zen. Labrantza pixka bat ere bazuten (patata, gariak...). Orduan miseria asko bizi zuten, gerra, gerraostea... ez zegoen ezta jateko ere.

3. Etxea oso zaharra zen

- **Erref:** ETX-024/004
- **Iraupena:** 0:00:18. **Hasi:** 00:01:59. **Bukatu:** 00:02:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Bere aitona sua egiten zuen berotzeko. Oso etxe zaharra zen.

4. Aitona Ameriketara joan zen

- **Erref:** ETX-024/005
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:02:17. **Bukatu:** 00:04:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Kanpora lanera

Laburpena:

Bere aitona ezkondu eta Ameriketara joan zen bizitzera. Bere birraitonak etxean bakarrik zeukan "derecho a cocina", pobreak zirenei dena kentzen zieten. Horregatik, aitona Ameriketara joan zen. 2.500 pezetarekin bueltatu eta bere jaiotetxea erosi zuen.

5. Gurasoak jaiotetxearekin geratu ziren

- **Erref:** ETX-024/006
- **Iraupena:** 0:00:13. **Hasi:** 00:04:03. **Bukatu:** 00:04:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:

Aitona hil zenean, Inocenciaren gurasoak geratu ziren etxearekin. Lan asko egiten zuten, baina dirurik ez zen egiten.

6. Aitonaren lana Ameriketara

- **Erref:** ETX-024/007
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:04:16. **Bukatu:** 00:05:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ekonomia eta industria » Kanpora lanera

Laburpena:

Ameriketara, aitona ganaduarekin lanean ibili zen, baina ez zitzaion gustatzen, eta berehala bueltatu zen. Seme batekin joan ziren, baina bidean hil egin zitzaientzen, eta, gero, beste bat eduki zuten bueltatu baino lehen. Bere ama Etxarrin jaioa da.

7. Haurrak etxean jaiotzen ziren

- **Erref:** ETX-024/008
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:05:17. **Bukatu:** 00:06:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:

Bere anai-arrebak eta bera etxean jaio ziren. Berak ere seme bat etxean eduki zuen, eta beste bi Iruñean. Etxarrin praktikantea zegoen, eta oso ongi moldatzen ziren. Hirugarren egunerako lanean zeuden, eta haurra bataiatua zegoen.

8. Aitona kontu kontatzailea zen

- **Erref:** ETX-024/009
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:06:19. **Bukatu:** 00:07:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aitona kontu kontatzailea zen, eta oso graziosoa zen. Juan soldaduaren istorioak kontatzen zizkien. Berak uste zuen aitonak asmatutako pertsonaia bat zela, baina handik urteetara Fernando Fernan Gomez hasi zen Juan soldaduaren istorioak kontatzen. Bera oso gaztea zen, eta ez da asko oroitzen, suaren ondoan kontatzen zizkien. Gero, gaixotu egin zen, eta paralisi bat eman zion.

9. Aitona burutik eginda zegoen

- **Erref:** ETX-024/010
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:07:47. **Bukatu:** 00:09:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Aitona amaieran burutik nahasten hasi zen, eta esaten zuen bera hiltzera jendea etortzeko. Behin simulakro moduko bat egin zuten aitonari adarra jotzeko. Hego haizea zetorreanean oraindik gehiago nahasten zen.

10. Aitonari adarra jotzen zioten

- **Erref:** ETX-024/011
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:09:58. **Bukatu:** 00:11:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Eusebiok asko jotzen zion adarra aitonari. Beste istorio bat kontatzen du.

11. Aitonaren kontuak

- **Erref:** ETX-024/012
- **Iraupena:** 0:00:28. **Hasi:** 00:11:16. **Bukatu:** 00:11:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aitonak istorio asko kontatzen zizkien. Ez daki nondik ateratzen zituen kontu horiek. Bere ondoan jartzen ziren sutondoan, eta han egoten ziren kontuak aditzen.

12. Emakumeak etxeko atarietan biltzen ziren

- **Erref:** ETX-024/013
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 00:11:44. **Bukatu:** 00:12:30

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Orrazkerak
- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

Emakumeak udan etxeko atarietan aritzen ziren kartetan jolasten eta zorriak kentzen batak besteari.

13. Gerraosteko garai gogorrak

- **Erref:** ETX-024/014
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:12:30. **Bukatu:** 00:13:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Beraiek miseria asko ezagutu dute. Gerraostean, biltzen zuten dena kentzen zieten. Ereiten zutenaren zati handi bat entregatu behar zuten musu-truk. Terreno asko zeukanak tranpa pixka bat bat egin zezaketen, baina besteak ez.

14. Txerriaren pertza

- **Erref:** ETX-024/015
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:13:54. **Bukatu:** 00:14:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Abere-hiltzea
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Txerriaren pertza prestatzeko tximinian sua egin eta patata azalak, patatak, naboak... egosten zituzten. Txerria ondoren hil egiten zuten, eta jan egiten zuten, baina hori ere ongi neurturik, urte osorako iritsi behar zelako.

15. Olio eta taloak

- **Erref:** ETX-024/016
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:14:58. **Bukatu:** 00:16:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Garia
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Oliorik ez zegoen, oso garestia zen, ezin zuten erosi. Sakarina ere garestia zen. Ez zitzaien ogia erosteko ere iristen. Taloa jaten zuten. Inocenciari ez zitzaion taloa gustatzen. Bere ahizpak taloak egiten zituen.

16. Errazionamendua

- **Erref:** ETX-024/017
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:16:25. **Bukatu:** 00:17:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerra hasi zenean, berak lau urte zituen, eta aurretik ere miseria nahikoa zegoen. Errazionamenduan ogi bat ematen zieten denentzako.

17. Familia pobrea ziren

- **Erref:** ETX-024/018
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:17:29. **Bukatu:** 00:18:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Hirugarren munduan bezala bizi ziren, ez zuten arropa erosteko dirurik ere. Ez zuten oinetakorik, ez kulerorik. Bere aitak arroparen bat egiten zuen, baina asko ere ez. Gehien bat sorotik bizi ziren. Orduan, ez ziren zortzi ordu lan egiten.

18. Lan asko egiten zen garai hartan

- **Erref:** ETX-024/020
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:19:01. **Bukatu:** 00:21:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Bere anaiak lanera joaten ziren, eta zopa jaten zuten. Behin bijilia zelako ezin izan zuten hori ere jan. Orduan ordu asko sartzen ziren lanean, ez zegoen ordutegirik. Bere aitona behin Somorrostroraino oinez joan eta etorri zen ez zuelako trenerako dirurik.

19. Kubako guda eta guda Karlista

- **Erref:** ETX-024/021
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:21:11. **Bukatu:** 00:23:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Karlismoa, liberalismoa
- Politika » Gerra aurea » XIX. Mendea

Laburpena:

Bere aitona ez zen Kubako gerrara joan, baina lehenengo gerra Karlisan egon zen. Hala ere ez zuen gauza handirik kontatzen.

20. Guda Zibila

- **Erref:** ETX-024/022
- **Iraupena:** 0:00:38. **Hasi:** 00:23:01. **Bukatu:** 00:23:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Bere aita ez zen Guda Zibilean egon, hanka bat falta zitzaiolako (trenak moztu zion). Bere koinatu bat 16 urterekin joan zen behartutako boluntario moduan. Familiako beste inor ez zen joan.

21. Makiak

- **Erref:** ETX-024/023
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:23:39. **Bukatu:** 00:24:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945) » Alemaniarren alde edo kontra ibiliak

Laburpena:

Gerra ondoren makien kontuak kontatzen ziren. Jende asko egon zen garai hartan eskapaturik. Etxarriko familia batek Frantziara alde egin zuen.

22. Eskola

- **Erref:** ETX-024/025
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:24:55. **Bukatu:** 00:26:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Inocencia asko joan zen eskolara 16 urtera arte. Garai hartan, asko ez ziren eskolara joaten soroan lan egin behar zutelako. Bere amona analfabetoa zen, ez zekien irakurtzen ere.

23. Eskola: maistrak

- **Erref:** ETX-024/026
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:26:11. **Bukatu:** 00:27:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

Eskolan neskak eta mutilak bereiztuta ikasten zuten. Maistra onak eta txarrak eduki zituzten. 12 urterekin bazekien biderketak egiten, baina zatiketak ez. Maistrak ez ziren beraietaz asko arduratzen, baina Inocenciak nahikoa ikasi zuen garai hartarako.

24. Umetako jolasak

- **Erref:** ETX-024/027
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 00:27:15. **Bukatu:** 00:28:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Inocencia asko jolasten zen umetan. Sokasaltoan asko jolasten ziren. Joko gehiago: marroan, "tres navios en la mar", "gallinita ciega"... Bere ahizpa ez zen hainbeste jolasten, zaharrena zelako eta etxeko lanak egin behar zituelako. Orduan ez zuten jostailurik, eta panpinak beraiek egiten zituzten.

25. Gurdiekin jolasean

- **Erref:** ETX-024/028
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:28:49. **Bukatu:** 00:29:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

Laburpena:

Gurdien gainean ibiltzen ziren saltoka, eta nagusiak bidali egiten zituen. Indar asko ez zuten, baina pisurik ere ez.

26. Kalean asko egoten zen Inocencia

- **Erref:** ETX-024/029
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:29:59. **Bukatu:** 00:30:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Gazte denboran, etxean gutxi egoten zen. Ama erratzarekin joaten zen bera eta bere anaia etxera eramatera.

27. Iluntzean etxean egon behar zuten

- **Erref:** ETX-024/030
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:30:39. **Bukatu:** 00:31:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Arrosarioa 20:00ak edo 21:00ak aldera izaten zen, eta handik aurrera etxera joaten ziren. Festetan ere ez zieten uzten gehiago gelditzen, bere ama horretan gogorra izan zen.

28. Komeditara joaten ez zieten uzten

- **Erref:** ETX-024/031
- **Iraupena:** 0:00:22. **Hasi:** 00:31:22. **Bukatu:** 00:31:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Komeditara joaten ez zien uzten amak, eta han egoten ziren ume guztiak. Baina bere amari iruditzen zitzaion bekatua zela haurrak gauean ateratzea.

29. Zerbitzari lanak

- **Erref:** ETX-024/032
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:31:44. **Bukatu:** 00:34:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Amak zerbitzatzera bidali zuen Donostiara. 16-17 urte inguru zituen. Han ez zegoen herriko libertate bera. Etxeko andrea ona tokatu zitzaion. Jaten oso ongi ematen zien. 90 pezeta irabazten zituen hilabeteen, eta arropa ere ematen zion. Garai hartan, neska gehienak joaten ziren zerbitzatzera.

30. Zerbitzari garaiak Donostian

- **Erref:** ETX-024/034
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:34:27. **Bukatu:** 00:35:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:

Donostiara trenean joan zen. Orduan ez zegoen autobusik. Pena handia pasa zuen Donostian egon zenean, nahiz eta oso ongi tratatzen zuten. Berak etxean egon nahi zuen. Urte bat egon zen han lanean.

31. Etxarriko banda

- **Erref:** ETX-024/035
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:35:29. **Bukatu:** 00:36:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Etxarrin igandeetan banda egoten zen. Bere koinatua, anaia eta bi alaba egon dira bandan. Oso polita izaten zen, asko disfrutatzen zuten.

32. Lotuan dantzatzea debekatua zegoen

- **Erref:** ETX-024/036
- **Iraupena:** 0:00:36. **Hasi:** 00:36:36. **Bukatu:** 00:37:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Lotuan dantzatzea debekatua zegoen. Behin bere anaia (Euxebio) konfesatzera joan zen lotuan dantzatu zuelako, eta apaizak ez zion absoluzioa eman.

33. Herriko agintariak

- **Erref:** ETX-024/037
- **Iraupena:** 0:00:18. **Hasi:** 00:37:12. **Bukatu:** 00:37:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Polizia
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Herrian agintzen zuten alkateak, guardia zibilak, sekretarioak eta apaizak.

34. Fedea

- **Erref:** ETX-024/038
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 00:37:30. **Bukatu:** 00:39:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Konfesatzera joan eta absoluziorik ez ematea oso gogorra zen, ezin zenuen komulgatu. Orduan, fede handia zegoen. Barau naturala egin behar zuten jauna hartu ahal izateko. Behin Inocenciak masusta batzuk jan zituen, eta ez zuen komunioa hartu. Gaur egun malguagoa da, baina orduan oso zorrotza zen.

35. 'Hijas de María'

- **Erref:** ETX-024/040
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:39:43. **Bukatu:** 00:40:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kongregazioak

Laburpena:

<p>Bere ahizpa Hijas de María kongregaziokoa zen. Medaila bat zuten zinta urdin batekin. Bere ahizpak esaten zuen egun guztia elizatik atera gabe egoten zirela: goizean, goiz meza; gero, meza nagusia 12ak aldera; gero, bezperak; eta, ondoren, Hijas de María kongregazioa.</p>

36. Bezperak

- **Erref:** ETX-024/041
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 00:40:38. **Bukatu:** 00:42:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

Acción Católica egoten zen, baina bera oso gaztea zen. Bezperetara herri guztia joaten zen. Gaur egun oso jende gutxi joaten da mezara.

37. Mezara joateko arropak

- **Erref:** ETX-024/042
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:42:52. **Bukatu:** 00:43:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Mezara mantelinarekin eta ongi tapatuta joan behar ziren.

38. Emakumeen jantziak

- **Erref:** ETX-024/044
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:43:46. **Bukatu:** 00:44:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Gona oso luzeak eta oso frunzituak erabiltzen zituzten garai hartako emakumeak. Denak beltzez joaten ziren. Bere edadeko neskak hasi ziren gizonekin ateratzen, ordura arte ez ziren ateratzen.

39. Etxeko andre agintzaileak

- **Erref:** ETX-024/045
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:44:52. **Bukatu:** 00:47:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Etxeko andreak oso agintzaileak izan dira. Gizonak suabeagoak izaten ziren. Behin amak ez zion utzi festa batzuetan ateratzen, eta Inocenciak balkoitik ihes egin zuen.

40. Ezkontzak

- **Erref:** ETX-024/047
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:47:19. **Bukatu:** 00:49:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Bere ahizpa ezkondu zenean oilasko paella jan zuten. Inocencia ezkondu zenean berak prestatu zuen bazkaria. Ezkon bidaian Santanderrera joan ziren bere senarraren ahaideen etxera. Gehienek ez zuten bidaiarik egiten, ez zegoelako dirurik. Bere gizonari 3000 pezeta eman zizkioten ezkontzeagatik eta horrekin ordaindu zuten banketea.

41. Inocenciaren senarra

- **Erref:** ETX-024/048
- **Iraupena:** 0:00:33. **Hasi:** 00:49:02. **Bukatu:** 00:49:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

Inocenciaren gizona Altsasukoa zen. Bere gurasoak Santander aldekoak. Etxarrin ezagutu zuen festetan.

42. Ondoko herrietako jaiak

- **Erref:** ETX-024/049
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:49:35. **Bukatu:** 00:50:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Beraiek ez ziren ateratzen, gehienez ondoko herrietako festetara, baina goiz bueltatu behar izaten zuten. Oinez joaten ziren trenbidetik.

43. Dantzak

- **Erref:** ETX-024/050
- **Iraupena:** 0:00:18. **Hasi:** 00:50:34. **Bukatu:** 00:50:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Denetarik dantzatzen zuten: jotak, tangoak, paso-dobleak... Inocenciari asko gustatzen zitzaion dantzatzea.

44. Herriko festak

- **Erref:** ETX-024/051
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:50:52. **Bukatu:** 00:51:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

<p>Festetan orkestra bat ere etortzen zen bandaz aparte. Gerra ondoren, gazte kuadrilla bakoitzak txaranga bat ekartzen zuten.</p>

45. Inauteriak

- **Erref:** ETX-024/053
- **Iraupena:** 0:00:31. **Hasi:** 00:51:59. **Bukatu:** 00:52:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Inauteriak

Laburpena:

Inauterietan ez zen gauza handirik egiten, baina ospatzen ziren. Zakuekin janzen ziren eta makilekin ibiltzen ziren. Emakumeak marjinatuak egoten ziren.

46. Emakumeen bizimodua

- **Erref:** ETX-024/054
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 00:52:30. **Bukatu:** 00:55:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Emakumeak marjinatuak egoten ziren. Etxean egiten zuten lan, eta soroan ere bai. Ume asko edukitzen zituzten, eta zaindu egin behar zituzten. Gizonak etxera etortzen zirenerako dena prest eduki behar zuten. Esklaboak ziren.

47. Maindireak garbitzen

- **Erref:** ETX-024/055
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:55:03. **Bukatu:** 00:56:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Maindireak garbitzeko egosi egiten zituzten errautsarekin. Xaboia erosteko ere ez zeukaten, errazionamenduan xaboi zati bat ematen zieten, eta horrekin moldatzen ziren.

48. Garbitokia

- **Erref:** ETX-024/056
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:56:43. **Bukatu:** 00:58:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Garbitokira joaten ziren arropa garbitzera. Berdin zuen negua edo uda izan, beti joan behar zuten. Gero larreetan jartzen zituzten lehortzeko.

49. Koltxoiak

- **Erref:** ETX-024/057
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:58:04. **Bukatu:** 00:59:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Koltxoiek lan asko ematen zuten garai hartan. Beraiek artoaren azalarekin egindako koltxoiak zituzten. Urtero jotzen zituzten, arrotzeko eta berriro josten zituzten.

50. Sukaldea

- **Erref:** ETX-024/058
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:59:02. **Bukatu:** 00:59:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Etxeak zuritzen zituzten. Beraien sukaldea txikia zen, baina tximinia handi bat zuten, eta ke asko egiten zen.

51. Argia

- **Erref:** ETX-024/059
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:59:52. **Bukatu:** 01:00:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Sukaldeko paretan zulo bat zuten eta bertan bonbilla bat jartzen zuten eskailerari eta sukaldeari argia emateko. Baina bonbillak ez zuen indarrik eta ez zuen asko argitzen. Etxean ez zuten beste argirik. Sastreriarako bonbilla bat gehiago zuten.

52. Plantxa

- **Erref:** ETX-024/060
- **Iraupena:** 0:00:23. **Hasi:** 01:00:58. **Bukatu:** 01:01:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Orduan, ez zegoen plantxarako elektrizitaterik, eta ikatza erabiltzen zuten.

53. Serenoa

- **Erref:** ETX-024/062
- **Iraupena:** 0:00:18. **Hasi:** 01:01:26. **Bukatu:** 01:01:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:

Serenoa gauean ibiltzen zen kalean.

54. Jostundegia (sastreria)

- **Erref:** ETX-024/063
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 01:01:44. **Bukatu:** 01:03:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Jostundegira gizonak bakarrik joaten ziren. Arbizuko bezero asko zituzten. Bakoitzak bere oihalak ekartzen zituen. Bere aitak Iruñean ikasi zuen josten. Hanka falta zitzaionez edo jostuna edo zapataria izan behar zuen.

55. Aurrera egin ahal izateko lanak

- **Erref:** ETX-024/064
- **Iraupena:** 0:00:27. **Hasi:** 01:03:06. **Bukatu:** 01:03:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Ezin zitezkeen bizi jostunaren lanarekin. Aparte animaliak eta soroak zituzten aurrera egiteko.

56. Arto-zuritzea

- **Erref:** ETX-024/065
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 01:03:33. **Bukatu:** 01:04:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Artoa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Arto-zuritzea oso polita izaten zen. Beraiek ez zuten arto askorik, eta kanpoan zuritzen zuten. Gero, "portak" egiten zituzten.

57. Animaliak

- **Erref:** ETX-024/066
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 01:04:37. **Bukatu:** 01:05:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Oiloak, txerriak, ahuntzak, untxiak eta noizean behin saltzeko behiren bat ere edukitzen zuten etxean.

58. Oilaskoak eta arrautzak

- **Erref:** ETX-024/067
- **Iraupena:** 0:00:28. **Hasi:** 01:05:41. **Bukatu:** 01:06:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Oilaskoak egun berezietan jaten ziren, festetan eta horrela. Arrautzak, normalean, saldu egiten zituzten, eta ardoa edo azukrea erosten zuten.

59. Festetako janak

- **Erref:** ETX-024/068
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 01:06:09. **Bukatu:** 01:08:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Festetarako ardi bat hiltzen zuten. Tripakiak egiten zituzten. Txerriaren hankak eta belarriak San Joseetarako gordetzen zituzten. Txitxirioak eta zopa ere noizean behin jaten zituzten. Eguberrietan babarrun gorriak jaten zituzten.

60. Su baxua

- **Erref:** ETX-024/069
- **Iraupena:** 0:00:33. **Hasi:** 01:08:16. **Bukatu:** 01:08:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Janaria su baxuan prestatzen zuten. Gero, sukalde ekonomika jarri zuten.

61. Ogia

- **Erref:** ETX-024/071
- **Iraupena:** 0:00:32. **Hasi:** 01:09:08. **Bukatu:** 01:09:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

Etxean ogia egiten zuten, baina Inocenciak ez zuen kasik ezagutu.

62. Anaiarekin lau urteko diferentzia dauka

- **Erref:** ETX-024/072
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 01:09:40. **Bukatu:** 01:10:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Lau urteko diferentzia du Inocenciak bere anaiarekin.

63. Etxeko animaliak

- **Erref:** ETX-024/074
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 01:10:39. **Bukatu:** 01:11:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Txerriei ezkaratzean ematen zieten jana, gero estrabian. Oiloak eskaileretan kaka egiten zuten.

64. Ura

- **Erref:** ETX-024/075
- **Iraupena:** 0:00:29. **Hasi:** 01:11:26. **Bukatu:** 01:11:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Ura hartzera plazara joaten ziren.

65. "Burkinak"

- **Erref:** ETX-024/076
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 01:11:55. **Bukatu:** 01:13:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Gehienbat, Inocenciaren senarrak hitz egiten du (planotik kanpo dagoela), eta

deskribatzen du herriko emakume batek nola ekartzen zuen ura buru gainean
"burkina" baliatuz.

Markotegi Razkin, Inocencia | ahotsak.eus Orr.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com